

ОГЛЯД
ЗАСІДАННЯ РАДИ МОЛОДИХ УЧЕНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО
ІНСТИТУТУ ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМ ЗЛОЧИННОСТІ
ІМЕНІ АКАДЕМІКА В. В. СТАШИСА НАПРН УКРАЇНИ,
ПРИСВЯЧЕНИЙ ПРОВЕДЕННЮ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО ТИЖНЯ ПРАВА

У рамках проведення Всеукраїнського тижня права у Науково-дослідному інституті вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса НАПрН України 10 грудня 2015 р. відбулось засідання Ради молодих учених. У ньому взяло участь понад 30 науковців, включаючи керівництво Інституту – заступника директора Інституту з наукової роботи, доктора юридичних наук, старшого наукового співробітника В. С. Батиргарєєву, а також представників молоді наукової громадськості: голову Ради – кандидата юридичних наук, старшого наукового співробітника М. Г. Колодяжного, членів громадської організації «Всеукраїнська асоціація кримінального права», аспірантів, здобувачів.

На засіданні було заслухано та обговорено наукову доповідь здобувача Інституту О. І. Опанасенкова на тему «Виправлення засуджених до позбавлення волі та його основні засоби в процесі відбування покарання», засновану на результатах його дисертаційного дослідження.

Відкрив семінар Голова Ради молодих учених М. Г. Колодяжний. Він наголосив на корисності таких заходів, оскільки вони сприяють розкриттю творчого потенціалу молодих учених, розширюють їх науковий світогляд, формують навички публічних виступів. Така практика є дуже важливою для дослідників-початківців.

Під час виступу О. І. Опанасенков зазначив, що пріоритетним курсом політики нашої держави є боротьба зі злочинністю, покликана знизити її рівень та забезпечити соціальний стан, що відповідає потребам захисту громадян від суспільно-небезпечних діянь. Одним із напрямів боротьби зі злочинністю є кримінально-виконавча політика, спрямована на виправлення засуджених до позбавлення волі. Проблема виправлення засуджених до позбав-

лення волі в Україні в останні роки набула великого значення і тому потребує уваги та відповідного розв'язання не лише від держави, а й від різних соціальних інституцій. Станом на 1 листопада 2015 р. у сфері управління Державної пенітенціарної служби України перебувало 177 установ (із них 29 установ на територіях Донецької та Луганської областей, що тимчасово не контролюються українською владою). У 113 кримінально-виконавчих установах відбували покарання 54507 осіб.

Згідно з ч. 2 ст. 50 Кримінального кодексу України покарання має на меті не тільки кару, а й виправлення засуджених. Відповідно до ч. 1. ст. 6 Кримінально-виконавчого кодексу України (далі – КВК України) виправлення засудженого – процес позитивних змін, які відбуваються в його особистості та створюють у нього готовність до самокерованої правослухняної поведінки. У своєму виступі доповідач наголосив, що діяльність персоналу установ виконання покарань має бути спрямована на виправлення як на процес, а не на як результат його безумовного досягнення.

Науковець відзначив, що практична діяльність установ виконання покарань показує: значна частина засуджених осіб при виконанні та відбуванні покарання, а також тих, які звільнились із місць позбавлення волі, не готові до самокерованої правослухняної поведінки. У зв'язку з цим і виникає необхідність всебічно дослідити проблему виправлення засуджених і визначитися з невідкладними заходами по створенню відповідних для цього умов.

У своїй роботі О. І. Опанасенков зосередив увагу саме на питанні виправлення засуджених до позбавлення волі та його основних засобах, закріплених у ст. 6 КВК України. Відповідно до цієї норми такими засобами є: встановлений порядок виконання та відбування покарання (режим), суспільно корисна праця, соціально-виховна робота, загальноосвітнє і професійно-технічне навчання, громадський вплив. У зв'язку з цим доповідач у своєму дослідженні: 1) вивчив наукові підходи до визначення поняття виправлення засуджених до позбавлення волі; 2) виявив місце та роль основних засобів

виправлення засуджених та їх вплив на виправлення засуджених; 3) проаналізував проблемні аспекти порядку застосування основних засобів виправлення засуджених та запропонував шляхи їх усунення; 4) розглянув міжнародні стандарти з питань забезпечення виправлення засуджених до позбавлення волі; 5) порівняв вітчизняний та зарубіжний підходи до критеріїв виправлення; 6) висвітлив стан імплементації міжнародних стандартів із питань забезпечення виправлення засуджених до позбавлення волі в національне законодавство України.

На підставі аналізу чинного кримінально-виконавчого законодавства, статистичних матеріалів та інших відомостей довідкового характеру, що безпосередньо стосуються проблеми виправлення засуджених, а також анкетування 500 засуджених до позбавлення волі, які відбувають покарання у виправних колоніях Харківської області, 300 засуджених у Запорізькій області, 250 засуджених у Дніпропетровській області, та 300 працівників УВП Харківської області, 100 працівників УВП у Запорізькій області, 100 працівників УВП у Дніпропетровській області, дослідник *розробив пропозиції* щодо внесення змін і доповнень до чинного кримінально-виконавчого законодавства України з метою подальшого удосконалення діяльності адміністрації УВП по виправленню засуджених до позбавлення волі. Такі пропозиції були обговорені з учасниками семінару.

Підбив підсумки засідання голова Ради молодих учених. Він констатував рішення Ради визнати доповідь такою, що за всіма критеріями відповідає вимогам, які пред'являються до подібних робіт. Насамкінець він побажав учасникам семінару творчої наснаги та плідної роботи.

М. Г. Колодяжний, канд. юрид. наук,
голова Ради молодих учених,
старший науковий співробітник НДІ ВПЗ
імені акад. В. В. Сташиса НАПрНУ